بررسی رابطه میان اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط (آنلاین) با تجربه قلدری ـ قربانی سایبری در دانش‌آموزان دورهٔ متوسطه

◈ فاطمه عدالت‌خواه[1] ◈ دکتر جعفر شعبانی[2*]

چکیده: **این پژوهش با هدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط با تجربه قلدری ـ قربانی سایبری در دانش‌آموزان دورهٔ متوسطه دوم شهرستان رشتخوار واقع در استان خراسان رضوی انجام شده است. طرح پژوهش، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش ۳۰۰۰ نفر از دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهرستان رشتخوار در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۱- ۱۴۰۰ بودند. براساس جدول مورگان نمونه آماری شامل ۲۴۶ نفر بود که از میان دانش‌آموزان جامعه آماری به روش نمونه گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌های تجربه قلدری ـ قربانی سایبری آنتونیادو و همکاران (۲۰۱۶)، اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۸) و خودافشایی برخط والکنبرگ و پیتر (۲۰۰۷) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط باتجربه قلدری ـ قربانی سایبری در دانش‌آموزان رابطه معنادار وجود دارد. همچنین، اعتیاد به اینترنت توانسته به ترتیب ۳۴ و ۳۲ درصد از واریانس قلدری و قربانی سایبری و خودافشایی برخط نیز توانسته به ترتیب ۳۱ و ۲۸ درصد از واریانس قلدری و قربانی سایبری را پیش‌بینی کنند. با توجه به این یافته‌ها می‌توان به نقش اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط به‌منزلهٔ پیش‌بینی کنندهٔ قلدری و قربانی سایبری توجهی ویژه داشت. این یافته تلویحاتی مهم برای متخصصان و خانواده‌هایی خواهدداشت که نقشی به‌سزا در مدیریت فضای مجازی دارند.**

کلید واژگان: اعتیاد به اینترنت، خودافشایی برخط، قلدری سایبری، قربانی سایبری

◉ تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳ ◉ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۲/۲۶

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسندهٔ اول است.

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول). **E-mail:** jshabani@pnu.ac.ir

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

مقدمه

نوجوانی دوره‌ای است که با تغییرات بیولوژیکی، روان‌شناختی و رفتاری همراه است و این تغییر و تحولات رشدی سبب بروز واکنشهای هیجانی شدید در نوجوان می‌شود (شادر و بئوچین[1]، ۲۰۲۰) و آنان را به انواع مشکلات و رفتارهای پرخطر چندگانه مانند خشونت، سوءمصرف مواد و رفتارهای سایبری مشکل‌زا گرفتار می‌کند (سرگی[2] و همکاران، ۲۰۲۰؛ هریس[3] و همکاران، ۲۰۱۷). امروزه فضای مجازی بخشی مهم از زندگی شده است. دراین میان، نوجوانان بیش از دیگران از فضای مجازی استفاده می‌کنند و استفاده بیش‌ازحد از فضای مجازی می‌تواند انواع خطرات مانند خطرخشونت قلدری سایبری را افزایش دهد. آزارگری یا قلدری سایبری اقداماتی مانند اعمال موهن، به نمایش گذاشتن نظرات آزاردهنده، هک کردن یک حساب کاربری، افشا کردن اطلاعات شخصی دیگران بدون رضایت آنان و فرستادن پیام تهدیدآمیز را در بر می‌گیرد. (دل‌ری[4] و همکاران، ۲۰۱۶). درحقیقت با پیشرفتهای فناوری، آزارگری نیز شکلهایی جدیدتر به خود گرفته است و آزارگریهایی وجود دارند که چهره‌به‌چهره نیست و در فضای سایبری اتفاق می‌افتد (کیم[5] و همکاران، ۲۰۱۷). درسالهای اخیر، قلدری و مشکلات وابسته به آن نگرانیهای بسیاری را در میان افرادی به‌وجود آورده است که با قشر کودکان و نوجوانان سروکار دارند و یکی از شایع‌ترین مشکلات کودکان و نوجوانان و دلیل مهم ارجاع آنان به مراکز روان‌درمانی و مشاوره قلدری است (پائز[6]، ۲۰۲۰). پژوهشگران در ایران به شیوع آزار و اذیت سایبری در میان دانش‌آموزان و دانشجویان اشاره کرده‌اند و آن را یک مشکل اجتماعی می‌دانند (بیات و همکاران، ۲۰۱۹). قلدری و قربانی شدن سایبری یکی از متغیرهایی است که پژوهشهای جدید نقش آن را در انواع مشکلات سلامت روانی، اعمال خشن و خصمانه و اختلالات مرتبط با مصرف مواد بررسی کرده‌اند (کوان[7] و همکاران، ۲۰۲۰). قلدری را می‌توان نوعی رفتار پرخاشگرانه دانست که در آن گروهی از افراد یا یک شخص، بارها به دیگران حمله می‌کنند و آنها را کتک می‌زنند یا در برابر شخصی که نسبت به آنها ضعیف‌تر است، پرخاشگرانه رفتار می‌کنند (لی[8] و همکاران، ۲۰۲۰؛ شاپکا و مقصودی[9]، ۲۰۱۷).

در این پژوهش، اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط دو عامل تأثیرگذار بر قلدری و قربانی سایبری به‌شمار می‌آیند. اینترنت به‌خودی‌خود وسیله‌ای خنثی است که می‌توان از آن برای جستجوی اطلاعات بهره برد، به‌طوری که طی مدت زمانی خیلی کوتاه می‌توان به دهکده جهانی وصل شد و به دریایی از

1. Shader & Beauchaine
2. Sorgi
3. Harris
4. Del Ry
5. Kim
6. Paez
7. Kwan
8. Li
9. Shapka & Maghsoudi

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

اطلاعات در زمینه‌های گوناگون دست یافت. این فناوری با گسترش سریع خود توانسته است علاوه بر کاربردهای شخصی در بعد آموزش نیز تحول ایجاد کند و موجب ارتقای سطح دانش و توانایی دانش‌آموزان از طریق دستیابی سریع و ارزان به اطلاعات کمک نماید (سلمانی گلیان، ۱۴۰۱). اینترنت با همه خوبیهایی که دارد از آسیبها و کاستیهایی هم برخوردار است که همگان به‌ویژه مسئولان آموزش و پرورش به آن واقف‌اند. اعتیاد به اینترنت به استفاده بیش ازحد از اینترنت و رایانه یا تبلت و گوشی در زندگی و وابستگی به آن گفته می‌شود، به‌صورتی که درانجام دادن کارهای روزانه فرد مشکلاتی پیش آید (یانگ و دآبرو[1]، ۲۰۱۱). این نوع اعتیاد با عباراتی مانند استفاده نامعقول و بیمارگونه از اینترنت تعریف می‌شود. گلدبرگ برای اولین بار از اصطلاح اختلال اعتیاد به اینترنت استفاده کرده است و به‌معرفی و شناسایی خصوصیات افرادی که به دنبال استفاده از اینترنت مشکلاتی را نشان می‌دهند، پرداخته و اعتیاد به اینترنت را جزو اختلالات روانی طبقه‌بندی کرده است (بشیریان و همکاران، ۱۴۰۱). درواقع، وابستگی به اینترنت یک وابستگی واقعی همانند اعتیاد به مواد مخدر و وابستگیهای دیگر است، اگرچه این اعتیاد، مشکلات جسمی اعتیادهای شیمیایی را ندارد، اما مشکلات اجتماعی ناشی از آن، همانند اعتیادهای دیگر است. اصطلاح اعتیاد به اینترنت نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت را نشان می‌دهد و با ویژگیهایی مانند افسردگی، درونگرایی، خجالتی بودن، کم‌حوصله بودن و تنهایی و عدم ارتباط با دیگران، احساس ترس، بیش‌فعالی و اضطراب اجتماعی تعیین می‌شود. اعتیاد به اینترنت همچنین سبب بروز مشکلات روان‌شناختی مانند احساس تنهایی و عدم ارتباط‌گیری با دیگران، اضطراب، مشکلات درسی و شغلی در زندگی فردی می‌شود (هوانگ[2] و همکاران، ۲۰۱۰).

متغیر دیگری که در این پژوهش در زمینه قلدری و قربانی سایبری مورد بررسی قرار گرفته است، خودافشایی برخط است. خودافشایی برخط از نظر نظری براساس روان‌شناسی اجتماعی توضیح داده می‌شود و به اطلاعاتی اشاره دارد که فرد برای دیگران می‌فرستد. در واقع یکی از پیامدهای آسیب‌زای فعالیت درشبکه‌های اینترنتی، کاهش یافتن حریم خصوصی افراد و افشا کردن اطلاعات شخصی است (گرین[3] و همکاران، ۲۰۰۶). به‌عبارت دیگر، افشاگری دربرگیرنده اطلاعاتی درمورد خود است که به‌طور طبیعی هرکس می‌تواند آن را در بخش پنهان خود نگهدارد و خودافشایی شامل فرایند آشکارکردن افکار، هیجانهای درونی شخص و تجارب قبلی او برای شخصی دیگر است (حائری و همکاران، ۱۴۰۰). خودافشایی فرایندی است که از طریق ۱) تقابل ـ یعنی ما اطلاعات را افشا می‌کنیم چون می‌خواهیم دیگران نیز به نوبه خود اطلاعات را افشا کنند؛ ۲) وسعت ـ یعنی فراوانی و مدت استمرار عمل افشا کردن؛ ۳) عمق ـ یعنی درجه تعلق به عمل افشا کردن اطلاعات با نیت، صداقت و دقت کاربر ارائه می‌شود (گرین و همکاران، ۲۰۰۶). خودافشایی به سهولت شناسایی یک کاربر به منزلهٔ فردی حقیقی در اینترنت

1. Young & de Abreu
2. Huang
3. Greene

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

و میزان اطلاعاتی که یک کاربر تصمیم به افشای آنها به دیگران دارد، اشاره دارد (جوینسن[1]، ۲۰۰۱). همه شبکه‌های اجتماعی براساس به اشتراک گذاشتن اطلاعات شخصی استوارند و اغلب اعضای خود را به خودافشایی و خودنمایشی با تشکیل پروفایلهای شخصی و ارسال عکسها و مطالب برگزیده دعوت می‌کنند (لدبتر[2] و همکاران، ۲۰۱۱). عوامل مرتبط با خودافشایی کدام‌اند و چرا افراد تصمیم می‌گیرند که اطلاعات شخصی خود را در شبکه‌های اجتماعی از جمله فیس‌بوک افشا کنند؟ بسیاری از پژوهشها با اتخاذ دیدگاهی اجتماعی ـ روان‌شناختی بر ویژگیهای کاربردی که می‌توانند تأثیری مثبت یا منفی روی خودافشایی مجازی داشته باشند، متمرکز شده‌اند (کراسنووا[3] و همکاران، ۲۰۰۹).

براساس مبانی نظری و نتایج پژوهشهای گوناگون، مشخص‌است‌که تجربه قلدری و قربانی سایبری یک پدیده چند علیتی است و عوامل متعددی ممکن است در بروز این مشکل دخیل باشد. در زمینه نقش اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط در پیش‌بینی قلدری و قربانی‌سایبری، پژوهشها نیازمند توجه بیشترند، از این رو می‌توان گفت که بررسی نقش این دو متغیر ضروری به‌نظر می‌رسد. با توجه به مسائل مطرح شده و پیشینه پژوهشی سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط نقشی معنادار در تجربه قلدری و قربانی سایبری دارد؟

روش پژوهش

روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر همه دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهرستان رشتخوار (۱۵۴۶ دختر و ۱۴۵۴ پسر) واقع در استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۴۰۱- ۱۴۰۰ بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۲۵۴ نفر برآورد شد که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از میان دانش‌آموزان مناطق شهری و روستایی انتخاب شدند. به دلیل مخدوش بودن تعدادی از پرسشنامه‌ها تعداد ۲۴۶ نفر (۱۶۰ دختر و ۸۶ پسر) وارد تجزیه و تحلیل شدند. شیوه اجرای پژوهش به این صورت بود که ابتدا از میان مدارس ۱۶ مدرسه (۹ دخترانه و ۷ پسرانه) به‌طور تصادفی انتخاب شدند و در نهایت از میان پایه‌های تحصیلی اول تا سوم پرسشنامه‌های پژوهش به روش تصادفی اجرا شد. به این صورت که پس از کسب اجازه از معلمان هر کلاس در وقت پایانی کلاسها توضیحاتی درباره هدف پژوهش و گمنام بودن افراد شرکت‌کننده داده شد و به دانش‌آموزان گفته شد که هر زمان که مایل باشند حق خروج از کلاس و پژوهش را دارند. معیارهای ورود عبارت بودند از دانش‌آموز دوره متوسطه دوم بودن، استفاده ممتد از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی در شش ماه گذشته و عدم ابتلا به اختلالات حاد روانپزشکی که در صورت تخطی از این موارد، از مطالعه کنار گذاشته می‌شدند. همچنین، برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها

1. Joinson
2. Ledbetter
3. Krasnova

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و ضـریب رگـرسیون همزمان با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد.

◉ ابزار پژوهش

- **پرسشـــنامه تجربه قلدری ـ قربانی سایبری[1]:(CBVEQ)** این پرسشنامه را آنتونیادو[2] و همکاران در سال ۲۰۱۶ به منظور بررسی تجربه قلدری- قربانی سایبری طراحی کرده‌اند. شیوه نمره‌گذاری آزمون به روش لیکرت پنج درجه‌ای (۱= هرگز تا ۵ = هر روز) اسـت. پرسشـنامه دارای دو عامل قربانی سایبری و قلدری سایبری و هر کدام دارای ۱۲ آیتم است. آنتیادو و همکاران (۲۰۱۶) روایی محتوایی آزمون را تائید کردند. همچنین آنان پایایی خرده‌مقیاسـها را به‌ترتیب ۸۹درصد برای قربانی سایبری و ۸۰ درصد برای قلدری سایبری گزارش کردند. یافته‌های بشرپور و زردی (۱۳۹۸) برای بررسـی روایی و پایایی داخلی در ایران نشان داده است که ضریب آلفای کرونباخ برای عامل قلدری سایبری، قربانی سایبری و برای کل مقیاس به‌ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۸ و ۰/۷۹ است. شاخصهای تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که این مدل از برازشی مناسب برخوردار است و درنتیجه می‌توان گفت که این مقیاس ابزار مناسبی برای ارزیابی رفتار قلدری سایبری و قربانی سایبری در جمعیت نوجوانان است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای دو بعد قلدری، قربانی و کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۴ و ۰/۷۸ به دست آمده است.
- **پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ[3]:** پرسشنامه استاندارد اعتیاد به اینترنت را یانگ در سال ۱۹۹۸ طراحی کرده و دارای ۲۰ ماده است. این پرسشنامه فاقد زیرمقیاس و تک عاملی است و برای سنجش میزان وابستگی افراد به کار با اینترنت یا کامپیوتر تهیه شده است. این پرسشنامه شـامل ۲۰ سوال اسـت که بر اسـاس طیف لیکرت (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) نمره‌گذاری شده اسـت و آلفای کرونباخ به دست آمده توسـط وی بالای ۷۰ درصد می‌باشد. یو[4] و همکاران (۲۰۰۴) ضریب آلفای کرونباخ را بیش از ۹۰ درصد به دست آورده‌اند. وانگ[5] و همکاران (۲۰۰۳) نیز ضریب آلفای کرونباخ ۹۰ درصد را گزارش کرده‌اند. در ایران قاسـم‌زاده و همکاران (۱۳۸۶) آلفـای کرونباخ ۸۸ درصـد و درگاهی (۱۳۸۶) نیز ضریب پایایی این پرسشـنامه را ۸۹ درصد به‌دسـت آورده‌اند (سـپهریان و جوکار، ۱۳۹۱). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس ۰/۸۸ به دست آمده است.

1. Cyber-Bullying/Victimization Experiences Questionnaire
2. Antoniadou
3. Young Internet Addiction Test
4. Yoo
5. Whang

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

● **پرسشنامه خودافشایی آنلاین[1] والکنبرگ و پیتر[2]:** این پرسشنامه را والکنبرگ و پیتر در سال ۲۰۰۷ طراحی کرده‌اند و ۹ آیتم دارد که در طیف چهار درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم نمره‌دهی می‌شود. پرسشنامه دارای دو عامل سطح ارتباطات برخط با ۴ آیتم و عمق ارتباطات برخط با ۵ آیتم است. وانگ[3] و همکاران (۲۰۱۱)، روایی آزمون را تائید کرده‌اند. همچنین پایایی آزمون در پژوهش آنان ۷۴ درصد به‌دست آمده است. در ایران اسدی و قاسمی‌نژاد (۱۳۹۷) روایی محتوایی آزمون را تائید کرده و پایایی آزمون را براساس ضریب آلفای کرونباخ بالاتر از ۷۰ درصد برآورد کرده‌اند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای دو بعد سطح ارتباطات برخط و عمق ارتباطات برخط و کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۷۵ و ۰/۷۹ به‌دست آمده است.

یافته‌ها

در این بخش یافته‌های توصیفی و استنباطی ارائه شده و داده‌های به‌دست آمده از ۲۴۶نفر از گروه نمونه مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفته‌است. پیش از ارائه یافته‌ها، خلاصه‌ای از ویژگیهای جمعیت‌شناختی نمونه آماری ارائه می‌شود. نمونه آماری پژوهش ۱۶۰ دانش‌آموز دختر (۶۵ درصد) و ۸۶ دانش‌آموز پسر (۳۵ درصد) بودند. در این گروه ۱۱۶نفر (۴۰ درصد) بین ۱۴ تا ۱۶ سال و ۱۳۰نفر (۶۰ درصد) بین ۱۶ تا ۸ سال داشتند.

جدول ۱. آماره‌های توصیفی افراد نمونه در متغیرهای مورد بررسی (N =۲۴۶)

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	حد پایین	حد بالا	آلفای کرونباخ
تجربه قلدری ـ قربانی سایبری	۴۱/۴۷	۲۸/۰۳۵	۱۴	۱۲۰	۰/۷۹۹
اعتیاد به اینترنت	۳۹/۱۲	۲۴/۷۱۹	۲	۱۰۰	۰/۷۳۷
خودافشایی برخط	۱۹/۰۷	۱۲/۰۷۲	۰	۶۲	۰/۹۰۴

نتایج جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که میانگین(انحراف استاندارد) تجربه قلدری ـ قربانی سایبری ۴۱/۴۷ (۲۸/۰۳۵)، میانگین (انحراف استاندارد) اعتیاد به اینترنت ۳۹/۱۲ (۲۴/۷۱۹) و میانگین (انحراف استاندارد) خودافشایی برخط ۱۹/۰۷ (۱۲/۰۷۲) بوده است.

برای بررسی رابطه میان متغیرهای پژوهش و میزان پیش‌بینی‌پذیری قلدری ـ قربانی سایبری

1. Online Self-Disclosure Scale
2. Valkenburg & Peter
3. Wang

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

براساس متغیرهای اعتیـاد به ایـنترنت و خـودافشاگری برخط آزمونهـای همبستگی پـیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان به‌کار گرفته شدند. پیش از اجرای این آزمونها، نرمال بودن توزیع متغیرها بررسی شد. برای آزمون نرمال بودن متغیرها، از آزمون کولموگروف اسمیرنف و لوین استفاده شد که در آزمون کولموگروف اسمیرنف برای متغیرهای تجربه قلدری ـ قربانی سایبری، اعتیاد اینترنتی وخودافشایی برخط سطح معناداری به ترتیب ۰/۰۸، ۰/۰۶ و ۰/۰۷ و برای این متغیرها درآزمون لوین هم به ترتیب سطح معناداری ۰/۳۴، ۰/۳۲ و ۰/۵۴ به‌دست آمد که نشان از نرمال بودن داده‌هاست. با توجه به معنادار نبودن نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنف و لوین مشخص شد که متغیرهای پژوهش از توزیع نرمالی برخوردارند و شرایط برای اجرای آزمونهای پارامتریک فراهم است.

جدول ۲. ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش ($p<۰/۰۱$)

	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱	قلدری ـ قربانی سایبری	۱						
۲	بعد قلدری سایبری	۰/۸۳۰	۱					
۳	بعد قربانی سایبری	۰/۸۱۰	۰/۷۹۹	۱				
۴	اعتیاد به اینترنت	۰/۶۳۰	۰/۴۶۸	۰/۴۶۹	۱			
۵	خودافشاگری برخط	۰/۵۹۸	۰/۴۲۲	۰/۴۷۴	۰/۷۴۰	۱		
۶	خودافشایی سطحی	۰/۴۹۰	۰/۳۵۷	۰/۳۹۵	۰/۵۶۰	۰/۸۴۰	۱	
۷	خودافشایی عمیق	۰/۴۸۰	۰/۳۰۹	۰/۳۱۸	۰/۵۲۰	۰/۷۹۹	۰/۸۶۰	۱

همه متغیرها در سطح $p>۰/۰۱$ معنادار بودند.

در بررسی رابطه میان متغیرهای پژوهش، نتایج جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که اعتیاد به اینترنت با ضریب همبستگی ۰/۶۳۰ و خودافشاگری برخط و مقیاسهای آن یعنی بعد خودافشایی سطحی و بعد خودافشایی عمیق به‌ترتیب با ضریب همبستگی ۰/۵۹۸، ۰/۴۹۰ و ۰/۴۸۰ با قلدری ـ قربانی سایبری رابطه معنادار مـثبت دارنـد. همچنین، اعتیـاد به ایـنترنت با ضریب همبستگی ۰/۴۶۸ و خودافشاگری برخط و مقیاسهـای آن یـعنی بعد خودافشایی سـطحی و بعـد خـودافشایی عـمیق به تـرتیب با ضریب همبستگی ۰/۴۲۲، ۰/۳۵۷ و ۰/۳۰۹ با بعد قلدری سایبری رابطه معنادار مثبت دارند. همچنین اعتیاد به اینترنت با ضریب همبستگی ۴۶۹/، و خودافشاگری برخط و مقیاسهای آن یعنی بعـد خودافشایی

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

سطحی و بعد خودافشایی عمیق به ترتیب با ضریب همبستگی ۰/۴۷۴، ۰/۳۹۵ و ۰/۳۱۸ با بعد قربانی سایبری رابطه معنادار مثبت دارند. برای تعیین سهم اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط در پیش‌بینی متغیرهای قربانی و قلدری سایبری از تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شده است.

نتایج جدول شماره ۳ نشان می‌دهد که آزمون تحلیل واریانس معنادار بوده (R^2=۰/۳۶۶؛ F=۳۰۶/۴۳۰؛ p<۰/۰۰۱) و ۳۶درصد از واریانس تجربه قلدری سایبری براساس اعتیاد به اینترنت تبیین می‌شود. همچنین، ضرایب رگرسیونی محاسبه شده حکایت از آن دارد که اعتیاد به اینترنت توانسته است با مقدار (beta=۰/۳۴۲) تجربه قلدری سایبری را به‌طورمعناداری پیش‌بینی کند.

جدول ۳. پیش‌بینی قلدری سایبری بر اساس اعتیاد به اینترنت

مدل	R	R^2	F	P	B	S.E	beta	t	P
مقدار ثابت					۲/۴۱۹	۱/۲۲۶	–	۱/۹۷۲	۰/۰۰۱
اعتیاد به اینترنت	۰/۴۶۸	۰/۳۶۶	۳۰۶/۴۳۰	۰/۰۰۱	۰/۴۲۲	۹/۸۸	۰/۳۴۲	۱۷/۵۰۵	۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که آزمون تحلیل واریانس معنادار است (R^2=۰/۳۳۶؛ F= ۹۱/۰۸؛ p<۰/۰۰۱) و ۳۳ درصد از واریانس تجربه قربانی سایبری براساس اعتیاد به اینترنت تبیین می‌شود. همچنین، ضرایب رگرسیونی محاسبه شده حکایت از آن دارد که اعتیاد به اینترنت توانسته است با مقدار (beta =۰/۳۲۱)، تجربه قربانی سایبری را به‌طور معناداری پیش‌بینی کند.

جدول ۴. پیش‌بینی قربانی سایبری بر اساس اعتیاد به اینترنت

مدل	R	R^2	F	P	B	S.E	beta	t	P
مقدار ثابت					۴/۱۲۸	۲/۱۰۶	–	۱/۹۶۰	۰/۰۰۱
اعتیاد به اینترنت	۰/۴۶۴	۰/۳۳۶	۴۳۸/۴۳۸	۰/۰۰۱	۰/۵۵۶	۰/۰۴۶	۰/۳۲۱	۲۰/۹۳۹	۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره ۵ نشان می‌دهد که آزمون تحلیل واریانس معنادار است (R^2=۰/۳۴۴؛ F=۳۱۶/۱۶۹؛ p<۰/۰۰۱) و ۳۴ درصد از واریانس تجربه قلدری سایبری براساس خودافشایی برخط تبیین می‌شود. همچنین، ضرایب رگرسیونی محاسبه شده حکایت از آن دارد که خودافشایی برخط توانسته است با مقدار (beta=۰/۳۱۲) تجربه قلدری سایبری را به‌طور معناداری پیش‌بینی کند.

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

جدول ۵. پیش‌بینی قلدری سایبری بر اساس خودافشایی برخط

مدل	R	R^2	F	P	B	S.E	beta	t	P
مقدار ثابت					۲/۸۳۶	۱/۱۹۰	–	۲/۳۸۴	۰/۰۰۱
خودافشایی آنلاین	۰/۴۲۲	۰/۳۴۴	۳۱۶/۱۶۹	۰/۰۰۱	۰/۴۳۴	۹/۷۹۸۹۹	۰/۳۱۲	۱۷/۷۸۱	۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که آزمون تحلیل واریانس معنادار است (R^2=۰/۳۱۲؛ F=۴۵۷/۳۸۳؛ p< ۰/۰۰۱) و ۳۱ درصد از واریانس تجربه قلدری سایبری براساس خودافشایی برخط تبیین می‌شود. همچنین، ضرایب رگرسیونی محاسبه شده حکایت از آن دارد که خودافشایی برخط توانسته است با مقدار (beta =۰/۲۸۴) تجربه قربانی سایبری را به‌طور معناداری پیش‌بینی کند.

جدول ۶. پیش‌بینی قربانی سایبری بر اساس خودافشایی برخط

مدل	R	R^2	F	P	B	S.E	beta	t	P
مقدار ثابت					۴/۹۶۴	۲/۰۳۳	–	۲/۴۴۲	۰/۰۰۱
خودافشایی آنلاین	۰/۴۷۴	۰/۳۱۲	۴۵۷/۳۸۳	۰/۰۰۱	۰/۳۴۱	۱۶/۷۴	۰/۲۸۴	۲۱/۳۸۷	۰/۰۰۱

بحث و نتیجه‌گیری

این تحقیق با هدف بررسی رابطه میان اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط با تجربه قلدری ـ قربانی سایبری در دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهرستان رشتخوار انجام شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط با قربانی و قلدری سایبری رابطه‌ای معنادار دارند. این نتایج نشان می‌دهد که هر چه اعتیاد به اینترنت و خودافشایی برخط دانش‌آموزان بالاتر باشد به همان نسبت تجربه قربانی و قلدری سایبری آنها بیشتر می‌شود. این یافته با نتایج حاصل از پژوهش‌های شمسی‌زاده و همکاران (۱۴۰۰)، اسدی و قاسمی‌نژاد (۱۳۹۷)، توسلی و جلالوند (۱۳۹۴)، آتاناسیادس[1] و همکاران (۲۰۱۶)، گامز ـ گوادیکس[2] و همکاران (۲۰۱۶) و کو[3] و همکاران (۲۰۰۹) همخوانی دارد. در تبیین این یافته با توجه به مبانی

1. Athanasiades
2. Gámez-Guadix
3. Ko

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

نظری و نظریه‌ها، می‌توان بیان داشـــت که اعتیاد به اینترنت نوعی اختلال کنترل تکانه محسوب می‌شود که با استفاده بیش از حد از اینترنت و فضای مجازی همراه است؛ به‌طوری که توانایی فرد درکنترل استفاده از اینترنت محدود می‌شود و در عملکرد فرد در حوزه‌های مختلف زندگی فردی، خانوادگی، اجتماعی، تحصیلی و شـــغلی اختلال ایجاد می‌شود و با اضطراب، افسردگی، احساس تنهایی و ســـایر علائم و نشانه‌های آسیب‌شناســـی روانی از جمله قربانی و قلدری سایبری همراه اســـت. برخی از پژوهشها نشان داده‌اند که اســـتفاده افراطی از اینترنت درحد اعتیاد به آن سبب بروز بسیاری از واکنشـــهای جانبی مانند افسردگی، اضطراب، خصومت و پرخاشگری، حساسیت میان ـ فردی، روانپریشـــی، عدم انرژی و مشکلات ســـازگاری اجتماعی می‌شود. قلدری و قربانی ســـایبری یکی از عوارض اعتیاد به اینترنت به‌شـــمار می‌آیند و شـــامل رفتار هدفداری است که درجهت تحقیر و یا تضعیف شخصیت دیگران و آسیب رساندن به آنها صورت می‌گیرد. مشکل دیگر در اعتیاد به اینترنت، نوعی احســـاس گناه درباره استفاده از شبکه‌های اجتماعی و دروغ گفتن به دوستان درباره وقت صرف‌شده و پنهان نگهداشتن آن از دیگران است. این افراد درحالی‌که می‌دانند کارشـــان از نظر اجتماعی موردپسند نیست، نمی‌توانند آن را متوقف کنند، چراکه خودبه‌خود، به خودارزشی کمتر و در نتیجه نشانه‌های اختلال روانی بیشتر می‌انجامد و رفتارهای پرخاشگرانه را افزایش می‌دهد.

یافته‌ها همچنین نشان دادند که خودافشایی برخط و مقیاسهای آن یعنی خودافشایی‌سطحی و خودافشایی عمیق ارتباطـــی معنادار با قلـــدری و قربانی سایبری دارند. نتایج این پژوهش با نتایج یافته‌های اسدی و قاسمی‌نژاد (۱۳۹۷)، کراسنووا و ولتری[1] (۲۰۱۱)، کراسنووا و همکاران (۲۰۱۰) و وانـــگ و همکاران (۲۰۱۱) همسوست. در تبیین ایـــن یافته نیز با توجه به نظریه‌ها و پژوهشـــهای انجام شده، می‌توان نتیجه گرفت که افشاگری برخط دیگر عامل مؤثر بر افزایش قلدری سایبری، در برگیرندۀ اطلاعاتی در مورد خود است که به‌صورت طبیعی هر کس می‌تواند آن را در بخـــش پنهان خود نگهدارد. در روند قلدری، فرد از روی عمد و به‌منظور تخریب روابط فرد قربانی با همســـالان اســـت و فرد قلدر شایعات و سخنان بی‌اساســـی را در مورد فرد قربانی در میان همســـالان منتشـــر می‌کند و عمداً او را از گروه‌های دوســـتی حذف می‌کند و به آبرو و اعتبار قربانی صدمه وارد می‌کند که این عوامل در بســـتر اینترنت با افشـــاگری برخط می‌تواند همراه باشد. به عبارت دیگر، یکی از انواع جدید قلدری کردن قلدری سایبری است که فرد قلدر به‌وســـیله انتشـــار پیامکها و ایمیلها برای فرد قربانی مشـــکلاتی ایجاد می‌کند. قلدری سایبری، همانند پرخاشـــگری رابطه‌ای که بدون وسایل الکترونیک اعمال می‌شود، غالباً با شایعه پراکنی و نشـــر اکاذیب علیه قربانی همراه اســـت که در ارتباط میان افشاگری برخط و قلدری سایبری

1. Krasnova & Veltri

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

خود را نشـــان می‌دهد. اینترنت دارای قابلیتهای متعدد و پرهیجانی است و به کاربران خود این اجازه را می‌دهد که برنامه‌های متنوع و جدید، طرح موضوعهای شـــگفت‌انگیز و پرتحرک، خلق صحنه‌های اعجاب‌آور، اطلاعات جدید و غیره را در اختیار داشـــته باشند، درنتیجه افرادی که از هیجان خواهی بالا برخوردارند، برای ارضای این نیاز خود بیشـــتر به سمت اینترنت و شبکه‌های اجتماعـــی گرایش پیدا می‌کنند. همچنین این یافته پژوهش را می‌توان چنین تبیین کرد که با افزایش اطلاعات خصوصی در فضای مجازی فرد مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد و با قربانی شدن در مقابل قلدری دیگران زمینه قلدری در او به وجود می‌آید. نتایج پژوهش الســـاگاف و نیلسون[1] (۲۰۱۴)، نشان داد که افراد تنها بیش‌تر از افراد اجتماعی اطلاعات شخصی و خویشاوندی خود را فاش می‌کنند و افرادی که بیشتر اجتماعی‌اند نسبت به افراد تنها نظرات و دیدگاههای بیشتری را در فضای واقعی ابراز می‌کنند. بنابراین مشخص می‌شودکه این افراد به دلیل افزایش خودافشایی زمینه لازم قلدری و قربانی شدن را فراهم می‌کنند. فعالیتهای برخط علائم و سرنخهایی مانند صدا، تصویر و هیجان را نسبت به روابط رودررو کاهش می‌دهد. این عامل ســـبب می‌شود که این افراد اطلاعات خصوصـــی خود را به میزان بیش‌تر و با صمیمیتی بیش‌تر افشا کنند (گرین[2] و همکاران، ۲۰۱۶).

از محدودیتهای این پژوهش می‌توان به رابطه‌ای بودن و استفاده از پرسشنامه خودگزارشی و عدم کشف رابطه علت و معلولی میان متغیرها و همچنین به جامعه مورد مطالعه آن اشاره کرد که تنها از دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهرستان رشتخوار نمونه‌گیری و انتخاب شده بود. با توجه به تنوع فرهنگـــی در جامعه ایرانی، باید درتعمیم آن به همه دانش‌آموزان و نوجوانان ایرانی احتیاط کرد. باتوجه به نتایج پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود که متغیرهای پژوهش درنمونه‌های بزرگ‌تر و روی گروههای بالینی از دانش‌آموزان و نوجوانان درگیر در مشکلات اعتیادی و رفتارهای سایبری مشـــکل‌زا اجرا شود تا اطلاعات دقیق‌تری در این زمینه کسب شود تا بتوان سازوکارهایی مختص به این گروه تهیه نمود و درجهت کاهش آن تلاش کرد. همچنین پیشنهاد می‌شود که پژوهشگران در مطالعات آتی با تکیه بر یافته‌های مطالعه حاضر و نقش معنادار اعتیاد به اینترنت و خودافشایی آنلایـــن در پیش‌بینی قلدری/ قربانی ســـایبری در دانش‌آموزان، به طراحی برنامه‌های آموزشـــی توانمندســـازی نوجوانان درســـطح مدارس و خانواده‌ها اقدام کنند. همچنین، در سطح کاربردی پیشنهاد می‌شود با تهیه بروشـــور و کتابچه‌های علمی، قلدری و قربانی سایبری به دانش‌آموزان و نوجوانان معرفی شـــود تا آنها با به‌کارگیری محتوای این آموزش، برای عدم گرفتارشدن خود به قلدری/ قربانی سایبری گامی عملی بردارند. همچنین، با توجه به اهمیت برخورد با آن در مدارس

1. Al-Saggaf & Nielsen
2. Green

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

و برای بهبود کارایی دانش‌آموزان، به دست اندرکاران و مدیران آموزش و پرورش توصیه می‌شود که برنامه آموزش و معرفی قلدری/ قربانی سایبری را یکی از سرفصلهای آموزش به دانش‌آموزان قرار دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود که سازمانهای ذی‌ربط با توجه به برجسته بودن خطرات سایبری در دنیای امروزی، برنامه‌هایی مانند ســـخنرانی، کارگاه و جلســـات آموزش ویژه معرفی معضلهای دنیای ســـایبری برگزار کنند. علاوه بر آن با توجه به اهمیت آموزش خطرات شبکه‌های مجازی و دنیای ســـایبری پیشنهاد می‌شود که در رسانه‌های آموزشی، اجتماعی و ارتباطی نیز به این مهم بپردازند و در حکم فعالیتی ملی به آن توجه کنند تا عموم دانش‌آموزان و نوجوانان، تغییرات لازم را درخود در استفاده درست از دنیای مجازی و سایبری به عمل آورند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این پژوهش مراتب تشکر و قدردانی خود را از همه دانش‌آموزانی که در پژوهش حاضر شرکت کرده‌اند، اعلام می‌دارند.

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

منابع

REFERENCES

اسدی، سید محمدرضا و قاسمی‌نژاد، محمدعلی. (۱۳۹۷). نقش اعتیاد به اینترنت و خودافشایی آنلاین در پیش‌بینی آزارگری سایبری در دانش‌آموزان. *روان‌شناسی مدرسه، ۷* (۳)، ۷-۲۲.

DOI: 10.22098/JSP.2018.726

بشـــرپور، ســـجاد و زردی، بهمـــن. (۱۳۹۸). خصوصیات روان‌سنجی مقیاس تجربه قلدری-قربانی سایبری در دانش‌آموزان. *روانشناسی مدرسه، ۸* (۱)، ۴۳-۵۷.

DOI: 10.22098/JSP.2019.795

بشـــیریان، سعید؛ خارقانی مقدم، سیده ملیکا؛ بنده الهی، خدیجه؛ شیرمحمدی، نسرین؛ بشارتی، فرشته و ملک پور، فاطمه. (۱۴۰۱). اعتیاد به اینترنت و مهارت‌های ارتباطی دانشـــجویان: کاربردی از تئوری حمایت اجتماعی. *مجله پرســـتاری و مامایی*، ۲۰ (۴)، ۲۶۸-۲۵۸.

DOI: 10.52547/UNMF.20.4.258

توسلی، افسانه و جلالوند، انسیه. (۱۳۹۴). استفاده از اینترنت و تمایل به خوداظهاری (مطالعه موردی دانشجویان دختر یکی‌از دانشگاه‌های شهر تهران. *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۱۳ (۴)، ۹۵-۱۲۲.

DOI: 10.22051/JWSPS.2015.2242

حائری، هایده؛ بشردوســـت، ســـیمین و صابری، هائیده. (۱۴۰۰). پیش‌بینی اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی در دانش‌آموزان نوجوان بر اســـاس افسردگی و شخصیت خودشیفته با در نظر گرفتن نقش میانجیگری خودافشایی. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲۲ (۱)، ۱۷-۲۹.

Doi: 10.30486/JSRP.2020.1903396.2664

ســـپهریان، فیروزه و جوکار، لیلا. (۱۳۹۱). ارتباط اعتیاد به اینترنت با اضطراب در تیپ‌های شـــخصیتی نوع A و B. *مجله پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*، ۲ (۲)، ۱۷-۳۰.

سلمانی گلیان، سینا. (۱۴۰۱). تاثیر اعتیاد به اینترنت بر نوجوانان. *اولین کنفرانس روانشناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی و علوم انسانی*، لیدز، انگلستان، دبیرخانه دائمی کنفرانس.

شمســـی‌زاده، الهام؛ افتخار صعادی، زهرا؛ جایروند، حمدالله؛ بختیارپور، سعید و مکوندی، بهنام. (۱۴۰۰). پیش‌بینی قلدری ســـایبری در دانش‌آموزان تیزهوش بر اســـاس کیفیت ارتباط با والدین با نقش میانجی اعتیاد به تلفن هوشـــمند. *مجله پژوهش‌های انتظامی- اجتماعی زنان و خانواده*، ۹ (۱)، ۲۲۹-۲۵۱.

قاسم‌زاده، لیلی؛ شهرآرای، مهرناز و مرادی، علیرضا. (۱۳۸۶). بررسی نرخ شیوع اعتیاد به اینترنت در دختران معتاد و غیرمعتاد به اینترنت در متغیرهای تنهایی، عزت‌نفس و مهارتهای اجتماعی. *روانشناسی معاصر*، دو فصلنامه انجمن روانشناسی ایران، ۲ (۱)، ۳۲-۴۰.

Al-Saggaf, Y., & Nielsen, S. (2014). Self-disclosure on Facebook among female users and its relationship to feelings of loneliness. *Computers in Human Behavior, 36,* 460-468. https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.04.014

Antoniadou, N., Kokkinos, C. M., & Markos, A. (2016). Development, construct validation and measurement invariance of the Greek cyber-bullying/victimization experiences questionnaire CBVEQ-G). *Computers in Human Behavior, 65,* 380-390. https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.08.032

Athanasiades, C., Baldry, A. C., Kamariotis, T., Kostouli, M., & Psalti, A. (2016). The «net» of the Internet: Risk factors for cyberbullying among secondary-school students in Greece. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 301-317. https://doi.org/10.1007/s10610-016-9303-4

Bayat, M., Shahbazi, R., Soraya, K., Mahboob, M., Didar, F., & Badrkhani, S. (2019). Prevalence of

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

traditional and cyber bullying among 12th grade students in Ardabil. In *2nd National Conference on Social Injuries,* Ardabil2019.

Del Rey, R., Casas, J. A., Ortega, R. (2016). Impact of the ConRed program on different cyberbullying roles. *The Journal of Aggressive Behavior, 42*(2),123-135. doi: 10.1002/ab.21608

Gámez-Guadix, M., Borrajo, E., & Almendros, C. (2016). Risky online behaviors among adolescents: Longitudinal relations among problematic Internet use, cyberbullying perpetration, and meeting strangers online. *Journal of Behavioral Addictions, 5*(1), 100-107. doi: 10.1556/2006.5.2016.013

Green, T., Wilhelmsen, T., Wilmots, E., Dodd, B., & Quinn, S. (2016). Social anxiety, attributes of online communication and self-disclosure across private and public Facebook communication. *Computers in Human Behavior, 58,* 206–213. https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.12.066

Greene, K., Derlega, V. J., & Mathews, A. (2006). Self-disclosure in personal relationships. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), The Cambridge handbook of personal relationships (pp. 409-427). Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.023

Harris, J. S., Stewart, D. G., Krzyzaniak, S. L., Charuhas, J. P., Moon, K. C., Holdren, A. L., … Joy, S. A. (2017). Binge drinking despite consequences: The role of psychological dysregulation. *Journal of Child & Adolescent Substance Abuse, 26*(2), 103–110.
https://doi.org/10.1080/1067828X.2016.1222979

Huang, X.-q., Li, M.-c., & Tao, R. (2010). Treatment of internet addiction. *Current Psychiatry Reports, 12*(5), 462-470. doi: 10.1007/s11920-010-0147-1

Joinson, A. N. (2001). Self-disclosure in computer-mediated communication: The role of self-awareness and visual anonymity. *European Journal of Social Psychology, 31*(2), 177-192.

Kim, S., Colwell, S. R., Kata, A., Boyle, M. H., & Georgiades, K. (2017). Cyberbullying victimization and adolescent mental health: Evidence of differential effects by sex and mental health problem type. *Journal of Youth and Adolescence*, 1-12. doi: 10.1007/s10964-017-0678-4

Ko, C. H., Yen, J. Y., Liu, S. C., Huang, C. F., & Yen, C. F. (2009). The associations between aggressive behaviors and Internet addiction and online activities in adolescents. *Journal of Adolescent Health, 44*(6), 598-605. doi: 10.1016/j.jadohealth.2008.11.011

Krasnova, H., Kolesnikova, E., & Guenther, O. (2009). "It won't happen to me!": Self-disclosure in online social networks. In *AMCIS 2009 proceedings* (Article 343). AIS.
http://aisel.aisnet.org/amcis2009/343

Krasnova, H., Spiekermann, S., Koroleva, K., & Hildebrand, T. (2010). Online social networks: Why we disclose. *Journal of Information Technology, 25*(2), 109-125. https://doi.org/10.1057/jit.2010.6

Krasnova, H., & Veltri, N. (2011). Behind the curtains of privacy calculus on social networking sites: The study of Germany and the USA. In *Proceedings of 10th International Conference on Wirtschaftsinformatik* (WI 2011), Zürich, Switzerland (pp. 891-900).

Kwan, I., Dickson, K., Richardson, M., MacDowall, W., Burchett, H., Stansfield, C., … Thomas, J. (2020). Cyberbullying and children and young people's mental health: A systematic map of systematic reviews. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 23*(2), 72-82.
doi: 10.1089/cyber.2019.0370

Ledbetter, A. M., Mazer, J. P., DeGroot, J. M., Meyer, K. R., Mao, Y., & Swafford, B. (2011). Attitudes toward online social connection and self-disclosure as predictors of Facebook communication and relational closeness. *Communication Research, 38*(1), 27-53.
https://doi.org/10.1177/0093650210365537

Li, L., Chen, X., & Li, H. (2020). Bullying victimization, school belonging, academic engagement and achievement in adolescents in rural China: A serial mediation model. *Children and Youth*

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

Services Review, 113, Article 104946. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.104946

Paez, G. R. (2020). School safety agents' identification of adolescent bullying. *Children and Youth Services Review, 113*(7), 104-109. DOI: 10.1016/j.childyouth.2020.104942

Shader, T. M., & Beauchaine, T. P. (2020). Emotion dysregulation and externalizing spectrum disorders. In T. P. Beauchaine, & S. E. Crowell (Eds.), *The Oxford handbook of emotion dysregulation* (pp. 237–247). Oxford University Press.

Shapka, J. D., & Maghsoudi, R. (2017). Examining the validity and reliability of the cyber-aggression and cyber-victimization scale. *Computers in Human Behavior, 69,* 10-17. https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.12.015

Sorgi, K. M., Ammerman, B. A., Cheung, J. C., Fahlgren, M. K., Puhalla, A. A., & McCloskey, M. S. (2020). Relationships between non-suicidal self-injury and other maladaptive behaviors: Beyond difficulties in emotion regulation. *Archives of Suicide Research, 24*(1), 1-22.

Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2007). Preadolescents' and adolescents' online communication and their closeness to friends. *Developmental Psychology, 43*(2), 267-277. https://doi.org/10.1037/0012-1649.43.2.267

Wang, J. L., Jackson, L. A., & Zhang, D. J. (2011). The mediator role self-disclosure moderator roles of gender and social anxiety in the relationship between Chinese adolescents' online communication and their real-world social relationships. *Computers in Human Behavior, 27*(6), 2161-2168. https://doi.org/10.1016/j.chb.2011.06.010

Whang, L. S., Lee, S., & Chang, G. (2003). Internet over user's psychological profiles: A behavior sampling analysis on internet addiction. *Cyber Psychology and Behavior, 6*(2), 143-150. Doi: 10.1089/109493103321640338

Yoo, H. J., Cho, S. C., Ha, J., Yune, S. K., Kim, S. J., Hwang, J., … Lyoo, I. K. (2004). Attention deficit hyperactivity symptoms and Internet addiction. *Psychiatry and Clinical Neuroscience, 58*(5), 487-494. doi: 10.1111/j.1440-1819.2004.01290.x

Young, K. S. (1998). *Internet Addiction Test (IAT)* [Database record]. APA PsycTests. https://doi.org/10.1037/t41898-000

Young, K. S., & de Abreu, C. N. (Eds.). (2011). *Internet addiction: A handbook and guide to evaluation and treatment.* John Wiley & Sons, Inc.

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]

Quarterly Journal of
Family and Research

Investigating the Relationship between Internet Addiction, Online Self-Disclosure, and Cyberbullying-Victimization Experiences among Secondary School Students

F. Edalatkhah[1] J. Shabani, Ph.D.[2*]

Abstract

This study was undertaken to investigate the relationship between internet addiction and online self-disclosure with the experience of cyberbullying-victimization among upper secondary school students in Roshtkhar County, Khorasan Razavi Province. The research follows a descriptive-correlational design. The statistical population comprised 3,000 students enrolled during the second semester of the 2021-2022 academic year. Based on the Morgan Table, a sample of 246 students was selected using cluster sampling. Data collection instruments included the Cyberbullying-Victimization Questionnaire (Antoniadou et al., 2016), the Young Internet Addiction Test (1996), and the Online Self-Disclosure Scale (Valkenburg & Peter, 2007). Data were analyzed using Pearson correlation coefficients and simultaneous regression analysis via SPSS version 26. The results indicated a significant relationship between internet addiction, online self-disclosure, and cyberbullying-victimization among students. Specifically, internet addiction predicted 34% of the variance in cyberbullying and 32% in cyber-victimization. Online self-disclosure predicted 31% of the variance in cyberbullying and 28% in cyber-victimization. These findings highlight the critical role of internet addiction and online self-disclosure as predictors of cyberbullying and victimization. The results offer significant implications for professionals and families who play a vital role in managing digital environments.

Keywords: **Internet addiction, online self-disclosure, cyberbullying, cyber-victimization**

Date received: Jan. 3, 2024 **Date accepted:** May 15, 2024

This paper is derived from the first author's Master's Thesis.

1. M.A. in General Psychology, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2. Associate Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
E-mail: jshabani@pnu.ac.ir

[Downloaded from qjfr.ir on 2026-11-23]